

Convenant veilig werken in de bouw met en door ingehuurd personeel

Gezamenlijk toewerken naar een acceptabel niveau van veiligheid en vakmanschap in de sector Bouw. Dat is het doel van het Convenant veilig werken in de bouw met en door ingehuurd personeel, dat met een kring van betrokken partijen wordt gesloten. Dit convenant is nodig omdat gebrek aan veiligheidskennis en basiscompetenties bij ingehuurd personeel, evenals taalbarrières en communicatieproblemen, nog te vaak leiden tot onveilige werksituaties. De partijen binnen dit convenant willen zich gezamenlijk inzetten voor verbetering van de veiligheid op de bouwplaats en onderhoud aan infrastructuur, bouw & utiliteit en bouwinstallaties.

Betrokken partijen

- a. Algemene Bond Uitzendondernemingen (ABU), hierbij vertegenwoordigd door Sieto de Leeuw, voorzitter.
- b. Nederlandse Bond van Bemiddelings- en Uitzendondernemingen (NBBU), hierbij vertegenwoordigd door Brigitte van der Burg, voorzitter.
- c. Koninklijke Bouwend Nederland, hierbij vertegenwoordigd door Arno Visser, voorzitter.
- d. Governance Code Veiligheid in de Bouw (GCVB), hierbij vertegenwoordigd door Bob Demoet, voorzitter CEO-overleg.
- e. Aannemersfederatie Nederland (AFNL), hierbij vertegenwoordigd door Riek Siertsema, voorzitter.

Definities

In dit convenant definiëren we onderstaande begrippen als:

- a. **Bouwsector:** bedrijven (bouwbedrijven/bouwbouwinstallateurs/aannemers en onderaannemers) actief in de bouw voor de aanleg en het onderhoud van infrastructuur, bouw & utiliteit en bouwinstallatietechniek.
- b. **Eerlijk werk:** door Arbeidsinspectie gedefinieerd - en in lijn met de CAO Uitzendbranche - als werk waarbij de arbeidsvoorwaarden voldoen aan het wettelijk minimumloon, er voldaan wordt aan de Arbeidstijdenwet en er voldaan is aan de wettelijke- en in de CAO-uitzendkrachten opgenomen eisen met betrekking tot buitenlandse arbeidskrachten.
- c. **Inlener:** bedrijf dat of persoon die personeel inhuurt, of een opdracht verstrekt aan een zzp'er voor het uitvoeren van werkzaamheden op (al dan niet omheinde) bouwplaatsen of voor onderhoud aan infrastructuur, bouw & utiliteit en bouwinstallatietechniek.
- d. **Inleenkracht:** persoon die door een uitlener aan een inlener beschikbaar wordt gesteld op inhuurbasis, of een zzp'er die door bemiddeling van een uitlener in opdracht van de inlener, tewerkgesteld wordt op een bouwplaats of voor onderhoud aan infrastructuur, bouw & utiliteit en bouwinstallatietechniek.
- e. **Partijen:** de partijen bedoeld onder 'Partijen', bestaande uit (vertegenwoordigers van) inleenkrachten, inleners, uitleners en gezamenlijke brancheorganisaties.
- f. **Uitleners:** bedrijf of persoon (o.a. uitzendbureaus en bemiddelingsbureaus) dat personeel (uitzendkrachten) beschikbaar stelt op inhuurbasis of bemiddelt tussen een inlener en een zzp'er, zodat de inlener aan inleenkracht opdracht kan geven om werkzaamheden uit te voeren op een bouwplaats of voor onderhoud aan infrastructuur, bouw & utiliteit en bouwinstallatietechniek.
- g. **Zzp'er:** zelfstandige zonder personeel die al of niet met tussenkomst van een bemiddelingsbureau werkzaam is op een bouwplaats.

De aanleiding voor het convenant

1. Inleners zijn verantwoordelijk voor de veiligheid op de arbeidsplaats (waaronder projectlocaties en (tijdelijke) bouwplaatsen), zoals bepaald in de Arbeidsomstandighedenwet en het Arbeidsomstandighedenbesluit. Uitlenende partijen worden verwacht personeel te leveren dat voldoet aan de basis veiligheids- en competentie-eisen, die contractueel zijn afgesproken. Ook de zzp'er moet over die kennis beschikken.
2. Wet- en regelgeving, veiligheidsprotocollen en keurmerken zijn er, de praktijk blijkt weerbarstig.
3. In de praktijk blijkt dat ingeleend personeel via uitleners niet altijd voldoende kennis heeft van veilig en gezond werken en basiscompetenties mist. Desondanks worden ze toch regelmatig toegelaten en ingezet op bouwplaatsen en voor onderhoud.
4. Er is sector-breed geen sprake van uniformiteit met betrekking tot de invulling van het werkgeverschap voor ingehuurd personeel conform de Arboret, terwijl daar wel

behoefte aan is. Sturing op naleving en de handhaving hierop kan worden geharmoniseerd en verbeterd.

5. Op grote bouwplaatsen in Nederland richten aannemers vaak een voorlichtingsruimte in waar specifieke regels en procedures voor veilig werken worden gecommuniceerd en waar wordt gecontroleerd op de Generieke Poort Instructie (GPI). Hierbij vallen enkele zaken op:
 - Niet in alle gevallen wordt gecontroleerd of inleenkrachten het GPI-certificaat is behaald.
 - Projecten organiseren vaak ad hoc extra trainingen, bijvoorbeeld voor het aanslaan van lasten en veilig hijsen, vanwege tekorten op de arbeidsmarkt en de inzet van onvoldoende gekwalificeerd personeel.
 - Taal vormt vaak een barrière, en de taalvaardigheid van voorlieden is vaak onvoldoende of ontbreekt volledig, ondanks contractuele afspraken.

Doelstellingen van dit convenant

1. Samenwerken en afspraken maken met alle in de keten betrokken partijen in de bouwsector, zodat het basisveiligheidsniveau, de taalvaardigheid en het vakmanschap van ingehuurd personeel op een acceptabel/minimaal niveau worden gegarandeerd vóórdat ze op bouwplaatsen worden toegelaten en aan werkzaamheden beginnen.
2. Leren van eerdere ervaringen in een soortgelijk project in de glastuinbouw en gezamenlijk starten met een aantal leerprojecten om een gedeelde visie te ontwikkelen over hoe de kwaliteit van ingehuurd personeel op de bouwplaats kan worden gewaarborgd.
3. De geleerde lessen opnemen in bestuurlijke afspraken en vertalen naar een praktisch handelingskader voor de gehele keten, van opdrachtgever tot ingehuurd personeel via zzp-constructies.

Goed om te weten

1. De focus ligt op veilig werken en de juiste competenties van vakmensen, waarbij 'eerlijk werk' een randvoorwaarde is.
2. De samenwerking is gericht op het verbeteren en verhogen van de veiligheid. Dit moet door alle betrokken partijen in de keten gezamenlijk worden geregeld; zowel vanuit opdrachtgevers naar beneden als andersom.
3. Er wordt erkend dat in de bouwsector steeds meer gebruik wordt gemaakt van zelfstandig personeel, inclusief personeel van buiten Nederland.
4. Opleidings- en ontwikkelingsfondsen richten zich steeds meer op duurzame inzetbaarheid.

Aanpak

1. Onderzoek welke generieke en risico-specifieke basisvaardigheden en -kwalificaties nodig zijn om veilig werken op de bouwplaats te waarborgen. Zorg ervoor dat deze eisen worden opgenomen in de Governance Code Veiligheid in de Bouw en dat de uitzendbranche en de bouwsector gaan sturen op naleving en het handhaven van deze persoonsgebonden kwalificaties. Onderdeel daarvan is ook de samenhang van bestaande keurmerken in beeld te brengen. Alsmede de verdeling van verantwoordelijkheden tussen uitzendbureaus en inlenende bouwbedrijven.
2. Identificeer de werkelijke belemmeringen aan zowel de kant van inleners als uitleners om te voldoen aan wederzijdse verplichtingen en verwachtingen, zoals inhoudelijke kennis, organisatorische rollen, taalvaardigheid en culturele verschillen. Voer een Fit-Gap-analyse uit en kom met gezamenlijke interventies die leiden tot effectieve maatregelen en aandacht voor goed werkgeverschap, zoals wettelijk vastgelegd in de Arbowet en -besluit.
3. Start vijf leerprojecten om de huidige praktijk goed in kaart te brengen en tot verbetervoorstellen te komen. Ondertekenaars van de Governance Code Veiligheid in de Bouw en andere deelnemende partijen bieden dergelijke projecten aan.
De opdracht voor deze projecten is:
 - Onderzoeken waar de sterke en zwakke plekken in de keten zitten en hoe daar met opleiding, training en mogelijk andere acties kan worden geïntervenieerd.
 - Ophalen en bundelen van welke generieke (en risico-specifieke) set van basisvaardigheden en -kwalificaties voor personeel nodig is om veilig werken op de bouw/werkplaats te borgen, en deze op een laagdrempelige manier toegankelijk maken en onder de aandacht brengen van de ondertekenaars van de GCVB en het leveren en borgen van deze persoonsgebonden kwalificaties door de uitzendbranche.

4. Onderzoeken of financiële ondersteuning via de beschikbare sectorale fondsen mogelijk is.
5. Onderzoeken of het project dat in de glastuinbouw is gestart (waaraan door de Stichting Doorzaam een bijdrage is geleverd) relevant is voor de bouwsector.
6. Onderzoeken of een register waarin uitzendbureaus kunnen registreren welke verplichte opleidingen zijn gevolgd, van toegevoegde waarde is.

Voor wie geldt dit convenant

Dit convenant is van toepassing op alle ondertekenaars en leden van de ondertekende partijen van dit convenant.

De mogelijkheid bestaat dat geïnteresseerde partijen dit convenant op een later moment alsnog medeondertekenen.

Algemene afspraken

1. Partijen hebben hun achterban geraadpleegd en geïnformeerd.
2. Na ondertekening maken partijen de afspraken bekend aan hun achterban.
3. Partijen zetten zich maximaal in om ervoor te zorgen dat hun achterban zich aan dit convenant houdt (inspanningsverplichting).
4. De deelnemende partijen stellen menskracht en/of budget beschikbaar om uitvoering te geven aan dit convenant.
5. Koninklijke Bouwend Nederland, AFNL en de Governance Code Veiligheid in de Bouw, verbinden zich bij het ondertekenen van dit convenant dat zij zich, richting haar leden en/of achterban, actief inzetten voor een veilige werkomgeving in overeenstemming met de Arbowetgeving (met name de artikelen 3, 5 en 8 van de Arbeidsomstandighedenwet) voor alle medewerkers op hun bouwplaatsen, inclusief ingeleend personeel. Dit betekent ook een actieve controle op 'controle aan de poort' op de aanwezigheid van kennis en kunde en het 'weren' van mensen als niet aan die voorwaarde is voldaan.
6. De ABU en de NBBU verbinden zich met het ondertekenen van dit convenant dat zij zich richting hun leden inzetten om een bijdrage te leveren aan de uitvoering van dit convenant. Alsmede voor waar dit nog nodig mocht zijn, het benadrukken richting de leden van het aanbieden van gekwalificeerd en veiligheidsbewust ingeleend personeel. Onderdeel van de inzet is het actief stimuleren van (veiligheids)opleidingen van ingeleend personeel (bijvoorbeeld de GPI), het up-to-date en volledig houden daarvan en actief afstemmen met inleners over veiligheidsrisico's en -maatregelen op de bouwplaats.

Looptijd convenant

Dit convenant geldt voor: 3 jaar vanaf ondertekening.

Openbaarheid

Dit convenant en alle resultaten worden gepubliceerd op de website van alle betrokken partijen.

Den Haag, 13 december 2023

Algemene Bond Uitzendondernemingen (ABU)

Sieto de Leeuw, voorzitter

Nederlandse Bond van Bemiddelings- en Uitzendondernemingen (NBBU)

Brigitte van der Burg, voorzitter

Koninklijke Bouwend Nederland
Arno Visser, voorzitter

Governance Code Veiligheid in de Bouw (GCVB)
Bob Demoet, voorzitter CEO-overleg

Aannemersfederatie Nederland (AFNL)
Riek Siertsema, voorzitter